
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פילוסופיה מודרנית והגות יהודית במאה העשרים: קשרים ונתקים -
14290

תאריך עדכון אחרון 04-09-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מחשבת ישראל

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): בנימין בראון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: benjamin.brown@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום

מורי הקורס:
פרופ בנימין בראון

תאור כללי של הקורס:

קורס זה הוא המשך לקורס החובה 'מבוא לפילוסופיה מודרנית בהקשר מחשבת ישראל'. הקורס יעסוק במבחר הוגים מרכזיים בפילוסופיה המערבית ובהגות היהודית במאה ה-20. הוא יבחן אפשרויות של זיקה בין יצירות הרוח משתי התרבויות – השפעה, התנגדות או התעלמות – ואת ההקשרים ההיסטוריים של ההתפתחות הרעיונית.

מטרות הקורס:

להכיר מגמות עיקריות בהגות היהודית והכללית במאה העשרים ולנתח הן את ההשפעות והן את העדר ההשפעות בין שתי אלה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר מגמות עיקריות בהגות היהודית והכללית במאה העשרים ולנתח הן את ההשפעות והן את העדר ההשפעות בין שתי אלה.

דרישות נוכחות (%) :
אין

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- נושא 1: הפיצול בפילוסופיה המודרנית: פילוסופיה אנליטית ופילוסופיה אקזיסטנציאליסטית
- נושא 2: בובר והפילוסופיה הדיאלוגית
- נושא 3: רוזנצוייג והאקזיסטנציאליזם הדתי
- נושא 4: ציונות ולאומיות; גוונים באידיאולוגיה הציונית
- נושא 5: בריואר, 'עם התורה', 'מדינת התורה' והפילוסופיה של קאנט
- נושא 6: פרגמטיזם
- נושא 7: המפנה הלשוני: פרגה, ראסל, הפוזיטיביזם הלוגי, וויטגנשטיין
- נושא 8: פולמוס ה'יוניברסיטי'
- נושא 9: ניטשה; שרשי המחשבה הפשיסטית
- נושא 10: הרב קוק בין קבלה להגליאניזם
- נושא 11: סארטר והאקזיסטנציאליזם; הרב דסלר ו'נקודת הבחירה'
- נושא 12: הרב סולובייצ'יק בין בריסקאיות, אקזיסטנציאליזם וקנטיאניזם
- נושא 13: ישעיהו ליבוביץ'

חומר חובה לקריאה:

נושא 1: הפיצול בפילוסופיה המודרנית: פילוסופיה אנליטית ופילוסופיה אקזיסטנציאליסטית

נושא 2: בובר והפילוסופיה הדיאלוגית
קריאת חובה לנושא: שמואל הוגו ברגמן, הוגי הדור, ירושלים תשמ"ד, עמ' 179-193.

נושא 3: רוזנצווייג והאקזיסטנציאליזם הדתי
קריאת חובה לנושא: ברגמן, הוגי הדור, עמ' 194-207.

נושא 4: ציונות ולאומיות; גוונים באידיאולוגיה הציונית
קריאת חובה לנושא: שלמה אבינרי, הרעיון הציוני לגווניו (העמודים יימסרו).

נושא 5: ברויאר, 'עם התורה', 'מדינת התורה' והפילוסופיה של קאנט
קריאת חובה לנושא: אליעזר שביד, 'מדינת התורה במשנתו של יצחק ברויאר', בתוך: יצחק ברויאר - עיונים במשנתו (ר' הורביץ, עורכת), רמת גן תשמ"ח, עמ' 125-146; שובל שפט, 'התיאולוגיה הפוליטית של יצחק ברויאר', בתוך: הא-לוהים לא יאלם דום, ירושלים תשס"ט, עמ' 122-140.

נושא 6: פרגמטיזם
קריאת חובה לנושא: ימימה בן מנחם, 'מבוא', בתוך: וויליאם ג'יימס, פרגמטיזם, תל אביב תש"ס, עמ' 31-7.

נושא 7: המפנה הלשוני: פרגה, ראסל, הפוזיטיביזם הלוגי, וויטגנשטיין
קריאת חובה לנושא: Ma Malden, Frege, Kenny Anthony, 2000. chapters 1, 4, 7, pp. 11-1, 50-77, 126-141; יהושע בר הלל, הגיון, לשון, שיטה, עמ' 197-212.

נושא 8: פולמוס ה'וניברסיטי'
קריאת חובה לנושא: Striver Dan, Language Religious, 1996 MA Cambridge, chap. 3, pp. 37-58; או: יעקב יהושע רוס, בתוך: פילוסופיה ישראלית (אסא כשר ומשה חלמיש, עורכים); יהושע בר הלל, הגיון, לשון, שיטה, עמ' 197-212.

נושא 9: ניטשה; שרשי המחשבה הפשיסטית
קריאת חובה לנושא: רן סיגד, אקזיסטנציאליזם, ירושלים תשנ"ג, עמ' 38-81; סאביין, תולדות תורת המדינה, כרך ב, עמ' 418-466.

נושא 10: הרב קוק בין קבלה להגליאניזם
קריאת חובה לנושא: אליעזר גולדמן, 'זיקתו של הרב קוק למחשבה האירופית', בתוך: יובל אורות, ירושלים תשמ"ח, עמ' 115-122 (ובספרו: מחקרים ועיונים, ירושלים תשנ"ז, עמ' 217-224); בנימין איש-שלום, הרב קוק בין רציונליזם למיסטיקה, תל אביב תש"ן, עמ' 17-23 ו-265; יוסף אביב", 'היסטוריה צורך גבוה', בתוך: ספר היובל לרב מרדכי ברויאר, ירושלים תשנ"ב, עמ' 769-771.

נושא 11: סארטר והאקזיסטנציאליזם; הרב דסלר ו'נקודת הבחירה'
קריאת חובה לנושא: רן סיגד, אקזיסטנציאליזם, עמ' 215-263; תמר רוס, 'האדם וכח בחירתו המוסרית במשנת הרב דסלר', דעת 12 (תשמ"ד), עמ' 111-126. למתקשים במאמר זה: בנימין בראון, תנועת המוסר הליטאית, תל אביב תשע"ד, 148-155.

נושא 12: הרב סולובייצ'יק בין בריסקאיות, אקזיסטנציאליזם וקנטיאניזם

קריאת חובה לנושא: אביעזר רביצקי, חירות על הלוחות, תל אביב תשנ"ט, עמ' 178—206.

נושא 13: ישעיהו ליבוביץ'

קריאת חובה לנושא: נעמי כשר, אמונתו של ישעיהו ליבוביץ', תל אביב תש"ס (העמודים יימסרו).

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: